

Iktatószám: 143432-2/2023

Vezetői körlevél a bankszünnapra vonatkozó előírások alkalmazásáról

A vezetői körlevél címzettjei a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény (a továbbiakban: Hpt.) hatálya alá tartozó hitelintézetek, valamint az egyes fizetési szolgáltatókról szóló 2013. évi CCXXXV. törvény (a továbbiakban: Fsz.) hatálya alá tartozó pénzforgalmi intézmények és elektronikuspénz-kibocsátó intézmények (a továbbiakban együtt: intézmény).

A Magyar Nemzeti Bank (a továbbiakban: MNB) kiemelt feladata a pénzügyi közvetítőrendszer stabilitásának fenntartása, valamint a pénzügyi szervezetek által nyújtott szolgáltatásokat igénybe vevők érdekeinek védelme és a pénzügyi közvetítőrendszerrel szembeni közbizalom erősítése. Ezen feladatához kapcsolódó felügyeleti tevékenysége során az MNB kiemelt figyelmet fordít a pénzügyi szektor digitalizációjának támogatására annak érdekében, hogy az a kor színvonalának megfelelő, magas szintű és rugalmas szolgáltatást nyújthasson, valamint, hogy ezzel párhuzamosan a hazai fogyasztók a legnagyobb fokú védelemben részesüljenek. Mindezek alapján a Pénzügyminisztérium és az MNB olyan jogszabálymódosítási javaslatot dolgozott ki a Hpt. 286. §-ban meghatározott bankszünnap szabályok módosítása kapcsán, amely támogatja az intézményeket abban, hogy informatikai fejlesztéseiket zökkenőmentesen, az ügyfelek számára a lehető legkevesebb kellemetlenséget okozva valósíthassák meg.

Az MNB a Hpt. bankszünnapra vonatkozó 286. §-ával kapcsolatos felügyeleti elvárásait a 486076-1/2021 MNB iktatószámú, 2021. október 5-én kelt, A munkanap fogalmának a hitelintézeti bankszünnap vonatkozásában történő értelmezéséről szóló vezetői körlevelében foglalta össze, amelyeket a pénzügyi szektort érintő egyes törvények módosításáról szóló 2022. évi XX. törvénnyel módosított Fsz. 2023. január 1-től hatályos 70/A. §-ára tekintettel felülvizsgált.

A Hpt. és az Fsz. bankszünnapra vonatkozó előírásai kapcsán az MNB a következőkre kívánja felhívni az intézmények figyelmét.

1. A munkanap fogalmának értelmezése

Az MNB álláspontja szerint a Hpt. 286. §-a alkalmazásában munkanap alatt mindazon naptári nap értendő, amelyen az intézmény az adott pénzügyi, kiegészítő pénzügyi szolgáltatása nyújtása érdekében jogszabály vagy az ügyféllel kötött szerződése, illetve üzletszabályzata alapján ügyfelei rendelkezésére áll.

A Hpt. 3. § (1) bekezdés d) pontja szerinti pénzforgalmi szolgáltatás esetében az MNB külön is felhívja a figyelmet arra, hogy a pénzforgalmi szolgáltatás nyújtásáról szóló 2009. évi LXXXV. törvény (a továbbiakban: Pft.) 2. § 18. pontja a pénzforgalmi szolgáltatások vonatkozásában meghatározza a munkanap definícióját. Ezért az MNB véleménye szerint a bankszünnapra vonatkozó szabályok alkalmazásában – amennyiben a bankszünnap a pénzforgalmi szolgáltatás körébe tartozó bármely tevékenységgel összefüggésben kerül megtartásra – a Pft. munkanapra vonatkozó definíciója tekintendő irányadónak, figyelembe véve a pénzforgalom lebonyolításáról szóló 35/2017. (XII. 14.) MNB rendelet (a továbbiakban: MNBr.) munkanapra vonatkozó egyéb előírásait is.

Egyéb pénzügyi és kiegészítő pénzügyi szolgáltatások esetében, amennyiben a munkanap fogalmát nem határozza meg az adott szolgáltatásra irányadó ágazati jogszabály, úgy az intézmény az üzletszabályzatában vagy az ügyféllel kötött egyéb szerződésében maga rendelkezhet arról, hogy mely naptári napokat és azon belül melyik időszakokat – amelyeken az adott szolgáltatás, vagy részszolgáltatás kapcsán az ügyfelei rendelkezésére áll – tekinti az adott pénzügyi vagy kiegészítő pénzügyi szolgáltatás vonatkozásában munkanapnak.

2. Nem teljes naptári napra vonatkozó bankszünnap

Az MNB álláspontja szerint a Hpt. 286. § (1) bekezdése alapján – az adott szolgáltatásra irányadó jogszabályokban előírt egyéb feltételek fennállta esetén – az intézménynek lehetősége nyílik arra, hogy bankszünnapot ne kizárólag teljes naptári nap, illetve napok vonatkozásában, hanem akár ennél rövidebb, például néhány órás időtartamra tartson, amennyiben megítélése szerint az adott, napon belül szűkített időtartamra történő tervezett leállás ideje, vagyis az ügyfelek részére nyújtott szolgáltatás vagy részzolgáltatás elérhetetlensége alatt az általa tervezett feladat végrehajtható.

Az MNB véleménye szerint az adott pénzügyi vagy kiegészítő pénzügyi szolgáltatás nyújtását vagy annak körébe tartozó bármely résztvevőket érintő tervezett leállás, függetlenül attól, hogy a naptári nap, vagy pénzforgalmi szolgáltatás esetében a Pft. szerinti munkanap kezdő és záróidőpontja közötti időtartam egészében fennáll-e, bankszünnapnak minősül.

A fentiek figyelembevételével például lehetséges, hogy – egy előre tervezett informatikai karbantartás miatt – kizárólag a Hpt. 6. § (1) bekezdés 87. pont a) alpontjában meghatározott fizetési számlára való készpénzbefizetés vonatkozásában egy órára bankszünnapot tartson az intézmény, amely időtartam alatt az ügyfelek számára nem lehetséges ezen fizetési mód igénybevétele. Hasonlóan példa lehet a Hpt. 6. § (1) bekezdés 40. pont c) alpont szerinti hitel és pénzkölcsön nyújtásához kapcsolódó szolgáltatás kiesés, amelynek keretében a hitelképesség vizsgálata szünetel.

3. Tervezett leállások és incidensek

Az MNB elvárja, hogy az ügyfélszolgálat zavartalansága és a bankszünnap elkerülése érdekében az intézmény törekedjen a tervezett leállásokat a pénzügyi vagy kiegészítő pénzügyi szolgáltatásnyújtás azon időszakára időzíteni, amikor jelen vezetői körlevél 1. pontjában meghatározottak szerint nem tart munkanapot. Amennyiben az előzőekben megfogalmazott elvárásnak (azaz a bankszünnap elkerülésének) történő megfelelés objektív okok miatt nem lehetséges, úgy elvárt, hogy az intézmény a tervezett leállást olyan időpontban tartsa meg, amely az adott munkanapon a legkisebb fennakadást okozza az ügyfélszolgálatban, így például az MNBr.-ben meghatározott azonnali átutalások esetében az intézmény törekedjen arra, hogy a legalacsonyabb forgalmi időszakra időzítsen a tervezett leállást.

Az MNB felhívja a figyelmet, hogy a Hpt. 286. §-ában foglaltak szerint a bankszünnapra vonatkozó szabályok megváltozása nem érinti az intézmények egyéb jogszabályok alapján fennálló előre nem tervezett leállások, működési, biztonsági események és egyéb incidensek jelentésére vonatkozó kötelezettségét. Az MNB elvárása szerint tehát az intézményeknek továbbra is a mindenkor hatályos előírásoknak megfelelően szükséges az incidenseket és egyéb nem tervezett leállásokat az MNB felé jelentenie.

A fentiekben, és különösképpen a 2. pontban kifejtettek alapján az MNB értelmezése szerint bármely rövid idejű tervezett leállás csak bankszünnap keretében valósítható meg. Következésképp akár egy esetlegesen mindössze fél órát kitevő, előre tervezett olyan informatikai karbantartás, amely keretében az intézmény felfüggeszti valamely pénzügyi vagy kiegészítő pénzügyi szolgáltatás, illetve ezen szolgáltatás valamely résztvevőjének nyújtását, kizárólag (akár nem teljes naptári napra kiterjedő) bankszünnap megtartásával végezhető el, melyre a Hpt. 286. § (2) bekezdés a-c) pontjai az irányadók.

A fentiek alapján figyelemmel arra, hogy minden tervezett leállás – függetlenül annak hosszától és időpontjától – bankszünnapnak minősül, ezért az MNB elvárja, hogy az intézmény azon leállásokat tekintse tervezettnek, amelyek nem minősülnek incidensnek. Az MNB elvárja, hogy az intézmény a Hpt. 286. §-nak alkalmazásában incidensnek tekintse azokat az eseményeket, illetve események sorozatát, amelyek az intézmény által nyújtott szolgáltatást, illetve szolgáltatásokat, valamint az ezekhez használt informatikai rendszert, vagy annak egy vagy több elemét érintik, és amelyek negatív hatással vannak az ügyfelek részére nyújtandó szolgáltatásokra, vagy azoknak egy részére, továbbá az incidens észlelése és a tervezett leállás között legfeljebb 30 nap telik el, valamint ezen negatív következmények elhárítása nem tűr késedelmet. Az MNB elvárja továbbá, hogy az intézmény incidensnek tekintse azokat a szolgáltatás kieséseket is, amelyek ugyan tervezettek, de a szolgáltatás kiesés következményeinek közvetlen elhárítása nem tűr

halasztást, vagy jelentős biztonsági kockázat kezeléséhez kapcsolódnak, így különösen (kritikus) biztonsági frissítések telepítése (ún. zero-day patch telepítés), vagy kibertámadások és következményeik elhárítása. Elvárt továbbá, hogy a Hpt. 286. § alkalmazása során az intézmény incidensnek tekintsen azon incidenselhárításhoz kapcsolódó intézkedéseket is, amelyek adott incidens nyomán ideiglenes alkalmazott intézkedések normál működési rendbe történő visszaállításához kapcsolódnak, feltéve, ha azok kizárólag az ügyfelek részére nyújtandó szolgáltatások felfüggesztésével valósíthatók meg, így például gépterem átkapcsolás, vagy verzióváltás. Az MNB elvárja, hogy az intézmény incidensnek tekintse azt az esetet is, ha valamely jogszabályi előírás megváltozása következtében, a jogszabályi előírásnak történő megfelelés érdekében olyan informatikai rendszerfejlesztés, illetve -módosítás szükséges, amely csak az intézmény által nyújtott pénzügyi vagy kiegészítő pénzügyi szolgáltatás nyújtásának (teljes vagy részleges) szüneteltetésével valósítható meg, és a jogszabály kihirdetése és annak hatályba lépése között kevesebb mint 30 nap telik el.

A fentiekben említett incidensek kapcsán az MNB elvárja, hogy az intézmény az incidens megoldásának részleteit rögzítő dokumentumokban kitérjen annak részletes indokaira, hogy az esemény elhárítása miért nem tűrt késedelmet, illetve halasztást. Ezen túlmenően, amennyiben az incidenshez kapcsolódóan jogszabály vagy az Európai Unió közvetlenül alkalmazandó jogi aktusa nem ír elő adatszolgáltatási kötelezettséget, az intézménynek az MNB részére küldött bankszünnapról szóló bejelentésben az incidenshez kapcsolódó tervezett leállás részletes bemutatásával indokolnia kell a Hpt. 286. § (2) bekezdésében meghatározott időtartamtól való eltérést. Vagyis, amennyiben az intézménynek nincs egyéb bejelentési kötelezettsége valamely jogszabályi vagy egyéb előírás alapján, az intézmény a bankszünnapról szóló bejelentésben tájékoztatja az MNB-t az esemény részleteiről.

Az MNB elvárja továbbá, hogy a fentiekben említett incidensekhez kapcsolódó szolgáltatáskiesésekről az intézmény az adott szolgáltatás leállításáról szóló döntés meghozatalát követően haladéktalanul külön értesítésben, így különösen e-mailben, mobilalkalmazáson keresztül küldött közvetlen üzenetben (push üzenet) vagy SMS-ben is tájékoztassa az ügyfeleit. Az MNB elvárja, hogy pénzforgalmi szolgáltató tegye lehetővé az ügyfele számára, hogy az előbbiekben említett közvetlen üzenetben történő tájékoztatást az ügyfél külön nyilatkozatával kizárhassa.

4. A bankszünnapról történő tájékoztatás az ügyfelek és az MNB részére

Annak érdekében, hogy az ügyfelek számára a bankszünnap időszakában egyértelmű legyen, hogy milyen szolgáltatásokat nem tudnak igénybe venni, az MNB elvárja, hogy a bankszünnapról szóló tájékoztatást az intézmény a jogszabályi határidőket betartva, de a bankszünnap kezdetéhez a lehető legközelebbi időpontban tegye meg. Ez alapján az MNB jó gyakorlatnak tartja, ha az intézmény az ügyfeleket a jogszabályban meghatározott 30 napos tájékoztatási határidő utolsó napján, de legfeljebb az ezen határidőt megelőző 10 naptári napon belül értesíti. Amennyiben ebbe a 10 naptári napot felölelő tájékoztatási időszakba több bankszünnapról szóló tájékoztatás is beleesik, az ezekről szóló tájékoztatást összevontan is lehetséges eljuttatni az ügyfelekhez. Az MNB jó gyakorlatnak tartja továbbá, ha az előbbi tájékoztatáson túl az intézmény a bankszünnap kezdete előtt 3 nappal, közvetlen elérhetőséget biztosító elektronikus úton, így különösen push üzenet vagy SMS formájában ismételt felhívja ügyfelei figyelmét a tervezett bankszünnapra.

Az MNB külön is felhívja a figyelmet arra, hogy a fentieknek megfelelően minden tervezett leállásról annak kezdetét megelőzően legalább 30 nappal külön értesítésben – tehát például e-mailben, mobilalkalmazáson keresztül küldött közvetlen üzenetben (ún. push üzenet) vagy SMS-ben – is tájékoztatni kell az érintett ügyfeleket. Az MNB elvárja továbbá, hogy pénzforgalmi szolgáltató tegye lehetővé az ügyfele számára, hogy az előbbiekben említett közvetlen üzenetben történő tájékoztatást az ügyfél külön nyilatkozatával kizárhassa.

A nem teljes naptári napra vonatkozó bankszünnap lehetőségére tekintettel a Hpt. 286. § (3) bekezdésében említett, az MNB részére történő 60 nappal korábban bejelentendő bankszünnap alatt az MNB álláspontja szerint négy napot meghaladó hosszúságú, tehát a leállás kezdő időpontjától számított legalább 96 óra hosszúságú, megszakítás nélküli tervezett szolgáltatás-szüneteltetést kell érteni, függetlenül a leállás kiterjedtségétől és az érintett szolgáltatások számától.

Az MNB továbbá elvárja, hogy azon ügyfelek esetében, ahol a bankszünnapal érintett szolgáltatásra vonatkozó szerződés a bankszünnapra vonatkozó Hpt. 286. § (2) bekezdés b) pontja szerinti tájékoztatást követően, de még a

bankszünnapot megelőzően kerül megkötésre, a szerződéskötéskor hívják fel a megtartandó bankszünnapra az ügyfél figyelmét.

Az MNB elvárja, hogy amennyiben egy bejelentett és az ügyfelek felé jelzett bankszünnap megtartására valamilyen okból nem kerül sor, vagy csak részlegesen kerül megtartásra, úgy erről a Hpt. 286. § (2) bekezdés a) pontja szerinti csatornákon, az erről szóló döntés meghozatalát követően haladéktalanul értesítse az ügyfeleket.

Az MNB felhívja a figyelmet, hogy az intézmények a bankszünnapról szóló bejelentéseket a körlevél publikálását követően új ERA úrlapon tehetik meg (ERA - E-ügyintézés - Pénzpiac / Bejelentések szolgáltatáson belül) az MNB részére, amellyel egyidejűleg a jelenleg használatos ERA úrlap (ERA - E-ügyintézés - Engedélyezés / Pénzpiac / Hitelintézetek / Bejelentések szolgáltatáson belül) megszűnik.

5. Ismétlődő bankszünnap

A rendszeresen ismétlődő bankszünnapokról az MNB részére tett bejelentéseket lehetséges összevontan, legfeljebb háromhavonta megtenni. A három hónapon túl ismétlődő bankszünnapot ismételt szükséges bejelenteni az MNB részére az ismételt bejelentésben megjelölt első bankszünnap dátumát megelőző 30 napig. Az összevont bejelentésben a rendszeresen ismétlődő bankszünnap minden egyes alkalmát külön fel kell tüntetni. Az ismétlődő bankszünnap bejelentése esetén a bejelentést szolgáltatáskieséssel érintett időszakonként külön szükséges megtenni és a bejelentésben meg kell jelölni az ügyfelek számára nem elérhető szolgáltatások körét.

Amennyiben egy bankszünnap rendszeresen ismétlődik, tehát azonos szolgáltatási kört, azonos időszakokban érint a leállítás, akkor a Hpt. 286. § (2) bekezdés b) pontja szerinti tájékoztatási kötelezettséget lehetséges a három hónapban tartandó bankszünnapokról összevontan teljesíteni. Az MNB jó gyakorlatnak tartja, ha előbbi tájékoztatáson túl a bankszünnap kezdete előtt 3 naptári nappal közvetlen elérhetőséget biztosító elektronikus úton, így különösen push üzenet vagy SMS formájában ismételt felhívja az intézmény az ügyfelei figyelmét a tervezett leállásra. Az MNB elvárja, hogy pénzforgalmi szolgáltató tegye lehetővé az ügyfele számára, hogy az előbbieken említett közvetlen üzenetben történő tájékoztatást az ügyfél külön nyilatkozatával kizárhassa. Az MNB elvárja továbbá, hogy ismétlődő bankszünnap esetén a Hpt. 286. § (2) bekezdés a) pont szerinti tájékoztatás az ismétlődő bankszünnap utolsó alkalmáig maradjon közzétéve.

A vezetői körlevél a felügyelt intézményekre kötelező erővel nem bíró felügyeleti szabályozó eszköz. Az MNB által kiadott vezetői körlevél tartalma kifejezi a jogszabályok által támasztott követelményeket, az MNB jogalkalmazási gyakorlata alapján alkalmazni javasolt elveket, illetve módszereket, a piaci szabványokat és szokványokat.

Az MNB a jelen vezetői körlevelet közvetlenül megküldi a Magyar Bankszövetség és a jelen vezető körlevél címzettjeiként megjelölt intézmények vezetőinek, valamint a honlapján is közzéteszi.

Jelen vezetői körlevél kiadásával egyidejűleg hatályát veszíti a 486076-1/2021 MNB iktatószámú, 2021. október 5-én kelt, A munkanap fogalmának a hitelintézeti bankszünnap vonatkozásában történő értelmezéséről szóló vezetői körlevél.

Köszönöm szíves együttműködését.

Budapest, 2023. április 19.

Dr. Kandrács Csaba sk.
a Magyar Nemzeti Bank alelnöke
ELEKTRONIKUSAN ALÁÍRT IRAT

Dr. Patai Mihály sk.
a Magyar Nemzeti Bank alelnöke
ELEKTRONIKUSAN ALÁÍRT IRAT